

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta pedagogická

Katedra psychologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka Bc. Veronika Štroblová

Název práce: EMPATIE UČITELE S ŽÁKEM S EPILEPSIÍ

Předmět hodnocení	Výborné	Velmi dobré	Dobré	Nevyh.
Splnění cíle a rozsahu zadání	x			
Úroveň zpracování teoretické části	x			
Úroveň zpracování praktické části	x			
Projektová a metodologická koncepčnost		x		
Vhodnost použitých metod	x			
Způsob zpracování dat	x			
Správnost, důkladnost vyhodnocení výsledků	x			
Odborná jazyková úroveň	x			
Formální uspořádání a úprava (text, grafy, tabulky)	x			
Práce s odbornou literaturou (citace a odkazy)	x			
Celková odborná úroveň DP	x			
Celkový přínos DP	x			

Doplnění hodnocení, připomínky, dotazy:

Studentka programu Učitelství pro střední školy, kombinace psychologie – český jazyk, Bc. Veronika Štroblová předložila diplomovou práci zabývající se problematikou empatie učitele s žákem s epilepsií. Samotný text práce sestává z 8 kapitol (včetně nečíslovaného Úvodu a Závěru) o celkovém rozsahu 61 normostran, čímž je splněn minimální rozsah daný vyhláškou. Práce dále obsahuje české a anglické resumé, seznam literatury, obrázků a zkratk, a tři přílohy. Všechny základní náležitosti dané vyhláškou byly dodrženy. Kontrola pomocí antiplagiátorského softwaru prokázala, že je nejedná o plagiát. Zadání práce bylo dle názoru oponenta beze zbytku splněno.

Autorka práce se v jejím rámci významně zapojila do komplexního projektu Dítě s epilepsií v prostředí školy, v rámci něhož realizovala sběr dat na některých školách. Tato data využívá a originálním způsobem prezentuje v předložené práci. Ačkoliv výstupy uvedeného komplexního projektu již byly publikovány v monografii Buršíkové (2019), předložená práce přináší nový náhled na vybrané aspekty této problematiky a je možné ji tak pokládat za inovativní. O významu uvedeného tématu pro praxi přitom není třeba pochybovat, protože epilepsie se projevuje u cca 1 % všech dětí a pro učitele je tudíž velmi pravděpodobné, že se během své kariéry s žákem tohoto typu setká. Pro to, aby při takovém setkání obstál, je vedle teoretických znalostí důležitá i jeho schopnost empatie, na kterou se právě autorka zaměřuje.

Ve stručném Úvodu autorka srozumitelně vysvětluje svoji motivaci k výběru tématu a deklaruje svůj zjem o uvedenou problematiku. První kapitola je věnována obecnému úvodu do problematiky epilepsie, autorka představuje aktuální klasifikaci epileptických záchvatů a uvádí další relevantní informace. Jedná se o klasické pasáže, u nichž by někde možná stačil stručný odkaz na dostupnou literaturu, čtenář se však dovídá řadu zajímavých informací týkajících se medicínských aspektů epilepsie. Ve druhé kapitole se autorka zabývá primárně komorbiditami epilepsie relevantními pro školu (tj. SPU, ADHD apod.). Opírá se přitom o poznatky z aktuální zahraniční literatury. Dochází k závěru, že u dětí s epilepsií je prevalence těchto poruch vyšší ve srovnání s celkovou populací a je třeba jim věnovat zvýšenou pozornost. Nevěnuje se však přímo (uznávám, že obtížně uchopitelným) příčinám této skutečnosti, viz *otázka oponenta 1*.

V rozsáhlé třetí kapitole se zaměřuje na problematiku dítěte s epilepsií ve škole z různých pohledů. Rozpracovává poznatky z literatury o znalostech učitelů a spolužáků o epilepsii, dotýká se problematiky klimatu školní třídy a školní (ne)úspěšnosti. V neposlední řadě se pak věnuje tomu, jak by měl učitel působit ve třídě navštěvované žáky s epilepsií a upozorňuje i na zvýšené riziko šikany těchto dětí, jež bylo prokázáno

v předchozím výzkumu. Výklad je veden srozumitelně, členění na podkapitoly mohlo být dle mého názoru v některých případech provedeno jinak (např. vydělování částí Školní úspěšnost a Školní neúspěšnost).

Čtvrtá kapitola už je zaměřena výrazněji k hlavnímu tématu práce a týká se problematiky empatie, očekávání a vnímání učitelů. Právě vnímání žáků s epilepsií učiteli je velmi důležité a je možné ho označit za jakýsi předstupeň k empatii. Autorka upozorňuje na rizika spojená s Golem efektem a představuje některé zahraniční studie zaměřené na to, jaká očekávání mají učitelé od různých skupin žáků. Pouze jedna z nich (Katzenstein, 2007) je však zaměřena explicitně na žáky s epilepsií a její výsledky jsou komentovány velmi stručně – viz *otázka oponenta 2*. Celkově je možné konstatovat, že celá teoretická část práce (kapitoly 1-4) je zpracována na úrovni a svědčí o tom, že autorka se v dané problematice dobře orientuje.

V páté kapitole, která představuje úvod do praktické části, autorka stručně, ale jasně, uvádí cíle výzkumného šetření, na jejich základě stanovené hypotézy a rovněž metody analýzy dat. Šestá kapitola je věnována poměrně detailnímu představení výzkumných nástrojů. Zde je třeba ocenit, že autorka pracovala se standardizovanými a dostatečně vyzkoušenými nástroji, které jí umožnily dospět k relevantním výsledkům.

V sedmé kapitole je představena procedura sběru dat a rovněž je charakterizován vzorek 50 dětí s epilepsií. Určitou výhradu mám k tomu, že již nejsou uvedeny charakteristiky vzorku jejich učitelů (např. pohlaví, věk, předchozí zkušenosti s výukou dětí s epilepsií apod.). Absence těchto údajů mírně omezuje možnosti následné analýzy (bylo by třeba možné sledovat to, zda lépe dokáží odhadnout žáky s epilepsií učitelé, kteří již v této oblasti mají předchozí zkušenosti).

Osmá kapitola práce je věnována výsledkům, které jsou rovnou diskutovány. Autorka tak zvolila pro psychologii nepříliš častý model „Výsledky a diskuze pohromadě“, který je častěji uplatňován v přírodních vědách. V tomto případě to však nepokládám za problém, diskuzní pasáže jsou v textu jasně patrné. Analýza dat je na dobré úrovni, stejně jako jejich interpretace. Autorka rovněž vhodně komparuje zjištěné výsledky s poznatky z literatury.

V Závěru se autorka jasně vyjadřuje ke splnění cílů práce a rovněž nastiňuje možné další perspektivy výzkumu v této oblasti. Oceňuji, že alespoň stručně uvedla i limity realizované studie, konkrétně reálné riziko toho, že učitelé měli tendenci uvádět u žáků pozitivnější hodnocení, protože se domnívali, že se to od nich v tomto výzkumu očekává (tj. měli tendenci k „společensky akceptovatelným odpovědím“).

Z formálního hlediska je práce na odpovídající úrovni, gramatické chyby se nevyskytují, rovněž stylisticky je práce na úrovni absolventky nav. Mgr. studia na Fakultě pedagogické. Práce s literaturou je rovněž v pořádku. Ojedinelé typografické prohřešky (například nejednotné užívání pomlčky a rozdělovníku v seznamu literatury) úroveň práce nijak podstatně neovlivňují.

Závěr: Předloženou práci pokládám za velmi kvalitní a jednoznačně ji doporučuji k ústní obhajobě.

Dotazy, které by se mohly stát předmětem obhajoby

1) Jaký je mechanismus za prokázaným vztahem mezi epilepsií na jedné straně a poruchami učení, ADHD apod. na straně druhé? Jde zde “pouze“ o poškození stejné části mozku, nebo zde mohou hrát roli i vedlejší účinky antiepileptik, které mohou mít třeba vliv na hyperaktivitu dětí atd.?

2) Okomentujte, prosím, podrobněji design a výsledky studie Katzenstein et al. (2007)

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

výborně

Datum: 6. 5. 2021

doc. Mgr. Jiří Kohout, Ph.D., oponent DP

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra psychologie

Klatovská 51, 306 14 Plzeň 1
P.O.Box 314, tel. 377 686 671

Kopie souhlasí s originálem.